

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2012

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

Stair

Ardleibhéal

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACHT 2012

SCÉIM MHARCÁLA

STAIR

AN NUA-AOIS

ARDLEIBHÉAL

TUARASCÁIL AR AN STAIDÉAR TAIGHDE (TST)

(100 marc)

LÉITEAR AN tIOMLÁN SULA MARCÁILTEAR AON NÍ!

PLEAN IMLÍNEACH (15 mharc)

Foinsí a lua = 6 mharc

Gnéithe eile = 9 marc

Foinsí a lua

Iarrtar trí fhoinse chuí a lua.

Gach foinse chuí a lua go cruinn = 2 mharc

Údar + teideal amháin = 1 mharc

Mír eolais eile sa bhreis air sin mar fhianaise (m.sh. foilsitheoir, dáta) = 1 mharc

2 mharc x 3 = uasmhéid 6 mharc maidir le 3 fhoinse

N.B. ‘Ní ghlacfar le gnáth-théacsleabhair scoile mar fhoinsí oiriúnacha chun críche staidéir thaighde.’
RO/CNCM *Treoirlínte*, lch 14.

An t-ábhar staidéir atá molta a shainiú agus bunús a thabhairt dó, ag sonrú na n-aidhmeanna agus an chuir chuige atá i gceist.

An leagann an t-iarrthóir amach go soiléir an t-ábhar a bhfuil sé i gceist staidéar a dhéanamh air agus an chúis go ndéantar? An leagann an t-iarrthóir amach na haidhmeanna leis an staidéar agus an chaoi ar dóigh go mbainfear amach iad?

Maidir le gach ceann de na trí chritéar, cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Sainiú agus bunús

Aidhmeanna a shonrú

Cur chuige a shonrú

(uasmhéid = 3 mharc)

(uasmhéid = 3 mharc)

(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3

Go han-mhaith = 3

Go han-mhaith = 3

Go maith = 2

Go maith = 2

Go maith = 2

Réasúnta = 1

Réasúnta = 1

Réasúnta = 1

MEASTÓIREACHT AR NA FOINSÍ (25 marc)

Tagairt a dhéanamh do láidreachtaí agus/nó laigí na bhfoinsí agus léargas a thabhairt ar an mbaint atá ag na foinsí leis an ábhar.

Cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Tagairt do na TRÍ fhoinse GO LÉIR

sármhaith = 22-25 marc
go han-mhaith = 17-21 marc
go maith = 13-16 mharc
réasúnta = 9-12 mharc
go lag = 0-8 marc

Gan ann ach tagairt do DHÁ fhoinse

sármhaith = 15-17 marc
go han-mhaith = 12-14 mharc
go maith = 9-11 mharc
réasúnta = 6-8 marc
go lag = 0-5 mharc

Gan ann ach tagairt d'fhoinse AMHÁIN

sármhaith = 8-9 marc
go han-mhaith = 6-7 marc
go maith = 4-5 mharc
réasúnta = 2-3 mharc
go lag = 0-1 mharc

AISTE FHADA (60 marc)

Aiste staire = 50 marc

Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde = 10 marc

Is féidir an t-athbhreithniú ar an bpróiseas taighde a bheith ina chuid shlán den aiste nó is féidir é a chur i láthair mar ghné ar leith den obair.

Ba cheart an aiste staire a mheas mar aonad agus marcanna as 50 a bhronnadh mar seo a leanas:

<i>Eolas ar an stair – 25 marc</i> Críochnúil, cruinn agus ag baint le hábhar an teidil	<i>Sármhaith:</i> 21-25 <i>Go han-mhaith:</i> 16-20 <i>Go maith:</i> 11-15 <i>Réasúnta:</i> 6-10 <i>Go lag:</i> 0-5
<i>Scileanna taighde – 15 mharc – Mar shampla</i> Taighde sách domhain léirithe Úsáid na bhfoinsí Plé cóir cothrom ar na ceisteanna	<i>Sármhaith:</i> 13-15 <i>Go han-mhaith:</i> 10-12 <i>Go maith:</i> 7-9 <i>Réasúnta:</i> 4-6 <i>Go lag:</i> 0-3
<i>Cur i láthair – 10 marc</i> Litearthacht Léirchruinneas Leagan Amach	<i>Sármhaith:</i> 9-10 <i>Go han-mhaith:</i> 7-8 <i>Go maith:</i> 5-6 <i>Réasúnta:</i> 3-4 <i>Go lag:</i> 0-2

Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde (10 marc)

Is féidir seo a chur i láthair mar chuid ann féin nó mar chuid shlán den aiste.

Ba cheart don scrúdaitheoir an cuntas ar an bpróiseas taighde a mheas ina iomláine, agus marcanna a bhronnadh mar seo a leanas:

Sármhaith: 9-10
Go han-mhaith: 7-8
Go maith: 5-6
Réasúnta: 3-4
Go lag: 0-2

Roinn 1: CEIST DHOICIMÉAD-BHUNAITHE (CDB) (100 marc)

1. Tuiscint (20 marc)

- (a) Bunreacht na hIndia sa todhchaí 5M
- (b) Bhí imní ar na Moslamaigh go mbeidís go deo faoi riail an mhóraithe Hiondúigh 5M
- (c) Mar bhean (agus leanbh) ar a bhfuil an-anó/ata scanraithe/leochaileach, etc. 5M
- (d) Gorta, Cogadh Cathartha, Éagobhsaíocht Pholaitíochta 5M
Bagairtí: dhá cheann = 5M; ceann amháin = 3M;
“mac tíre agus tíogar” amháin = 0

2. Comparáid (20 marc)

- (a) Léiríonn an dá dhoiciméad nach bhfuiltear ar aon intinn faoi thodhchaí na hIndia.

Scrúdaíonn Doiciméad A na féidearthachtaí a bhaineann leis an India a chríochnú. Aithníonn sé go bhfuil imní ghéar ar Mhoslamaigh agus eagla orthu roimh riail an mhóraithe Hiondúigh. Is gá beart a dhéanamh thar aon ní eile chun cúl a chur ar scanradh na Moslamach. Éilíonn sé bearta lena bhféadfadh Moslamaigh smacht a choinneáil ar a leas bunúsach féin.

D’ainneoin go ndéantar bagairtí láithreacha ar an tír, léiríonn Doiciméad B Jinnah agus Gandhi atá saite i gcoimhlint cumhachta, agus faire mhí-éifeachtach ag Cripps orthu.

Marcáiltear gach doiciméad ar scála aistritheach as 5:

Sármhaith = 5 mharc Go han-mhaith = 4 mharc Go maith = 3mharc
Réasúnta = 2 mharc Go lag = 0-1 mharc

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = uasmhéid 5M 10M

- (b) D’fhéadfadh an t-iarrthóir argóint a dhéanamh go dtugann Doiciméad A an dearcadh is dóchasaí faoi thodhchaí na hIndia nó nach bhfuil ceachtar den dá dhoiciméad dóchasach.

Doiciméad A

Úsáidtear teanga shuaimhneach thomhaiste. Molann Doiciméad A réitigh. Éilíonn sé “socruithe a dhéanamh láithreach” trínar féidir an bunreacht a chinneadh sa todhchaí. Feictear go bhfuil cúis dóchais i bhfrásaí cosúil le “bunús maith faoi chúrsaí cosanta” agus “deis mhaith ar fáil chun dul chun

cinn a dhéanamh”. Is é a chiallaíonn sé seo má thugtar aghaidh ar imní an mhionlaigh Moslamach go mbeidh gach rud ina cheart.

Doiciméad B

Níl aon chúis dóchais le brath sa chartún. Tá an India i bhfiorbhaol gar agus is cosúil nach bhfuil aon rud á dhéanamh le hí a shábháil. Is cosúil go ndéanann Jinnah agus Gandhi achrann go colgach agus iad dearmadach ar chás na tíre thíos. Is é Cripps an ceansaitheoir deireanach a shílfeá a bheith ann.

Marcáiltear gach doiciméad ar scála aistritheach as 5:

Sármhaith = 5 mharc Go han-mhaith = 4 mharc Go maith = 3 mharc

Réasúnta = 2 mharc Go lag = 0-1 mharc

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = uasmhéid 5M 10M

3. Criticeas (20 marc)

- (a) Léiríonn Doiciméad A níos mó comhbhá leis na Moslamaigh ná leis na Hiondúigh.

Nuair a luann Doiciméad A “Tá imní ghéar chráite ar na Moslamaigh go mbeidís go deo faoi riail an mhóraithe Hiondúigh agus chuaigh sin go mór i gcion orainn”, tá an chuma ar an scéal go n-aontaíonn an scríbhneoir nach ndéanfadh riail an mhóraithe Hiondúigh maitheas ar bith don India. Is iad na heochairfhrásaí a thugann comhbhá leis na Moslamaigh le tuiscint anseo “chuaigh sin i gcionn go mór orainn”, “imní ghéar chráite” agus “go mbeidís go deo faoi riail an mhóraithe Hiondúigh”.

Nuair a luann an scríbhneoir maidir leis an imní a bhí ar na Moslamaigh “nach féidir [í] a mhaolú le cosaint ar pháipéar amháin”, is éard a chiallaíonn sé sin go ndéantar comhbhá le cás na Moslamach agus go nglactar leis agus go mbeadh rialtas tromlaigh Hiondúigh leatromach.

Baineann Doiciméad A de thátal as gur gá bearta a dhéanamh chun an mionlach Moslamach a chur ar a shuaimhneas má tá “síocháin inmheánach” le bheith san India. Is í an loighic atá taobh thiar de sin go mbeidh coimhlint eatarthu mura ndéantar na bearta sin. Ní léir an mbeadh an choimhlint eatarthu mar gheall ar mhí-úsáid cumhachta ag an tromlach Hiondúigh nó ar mhíshástacht an mhionlaigh Moslamach.

Déanann Doiciméad A comhbhá leis na Moslamaigh nuair a thugann sé le tuiscint go gcaithfidh “smacht” a bheith acu “ar gach ní atá ríthábhachtach dá leas” i dtodhchaí na hIndia, gan tagairt ar bith a dhéanamh don tuairim a d’fhéadfadh a bheith ag an mionlach Hiondúigh air sin.

NB: **Cúiseanna** Mura dtugtar ach cúis amháin = uasmhéid 5M

Marcáiltear ar scála aistritheach as 10:

Sármhaith = 9-10 marc Go han-mhaith = 7-8 marc

Go maith = 5-6 mharc Réasúnta = 3-4 mharc Lag = 0-2 mharc

10M

- (b) I nDoiciméad B léiríonn an cartúnaí dearcach diúltach i leith na gceannairí polaitiúla Indiacha ach d'fhéadfaí argóint a dhéanamh go dtugtar dearcadh neodrach nó dearfach fiú i leith Cripps.

Tá an dearcadh diúltach bunaithe den chuid is mó ar chás na hIndia mar mháthair agus leanbh ar a ndéanann beithígh allta bagairt láithreach. Is léir go bhfuil an bhean scanraithe agus tugann a gothaí coirp le tuiscint go bhfuil sí ag screadach ar na ceannairí polaitiúla ag lorg cabhrach uathu.

Tá Jinnah agus Gandhi saite i gcoimhlint cumhachta á thabhairt orthu féin an lámh in uachtar a fháil ar a chéile faoi mar a thagann an India neamhspleách chun cinn. Téann siad i nglacamas lámh lena chéile agus tá gunna agus bunreacht nua acu, rud a thugann le tuiscint gur mó tábhacht atá le saincheisteanna fadtéarma polaitiúla agus míleata dóibh ná atá le cás láithreach a dtíre.

Tá sé suntasach go bhfuil na ceannairí polaitiúla dealaithe ón uafás thíos ó tharla go bhfuil siad i dteach crainn. Ciallaíonn sé sin gur fusa dearcadh diúltach a léiriú ina leith mar go bhfuil siad cosúil le páistí ag súgradh seachas daoine fásta atá ag glacadh lena gcuid cúraimí.

D'fhéadfaí a rá go léirítear dearcadh diúltach i leith Cripps freisin trí argóint a dhéanamh gur cosúil nach bhfuil mórán á dhéanamh aige in aon chor chun socrú a dhéanamh idir Gandhi agus Jinnah. Ar an gcuma chéanna, is féidir argóint a dhéanamh go léirítear dearcadh neodrach nó dearfach fiú ina leith toisc go bhfuil foighne agus srianadh á léiriú aige agus nach bhfuil sé sásta taobhú le ceachtar den bheirt Indiach.

NB: **Cúiseanna** Mura dtugtar ach cúis amháin = uasmhéid 5M

Marcáiltear ar scála aistritheach as 10:

Sármhaith = 9-10 marc	Go han-mhaith = 7-8 marc
Go maith = 5-6 mharc	Réasúnta = 3-4 mharc
	Lag = 0-2 mharc
	10M

4. Comhthéacsúchán (40 marc)

Tosaítear, le ceist 4, ar mharcáil de réir an ailt.

Marc Carnach = Uasmhéid 24 marc

Meastóireacht Ghinearálta = Uasmhéid 16 mharc

Marc Carnach (MC)

Marcanna iad seo a bhronntar maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste a cuireadh.

Roinnfídh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hait.

Tharlódh alt nó comhionann ailt ar cheann acu seo a leanas:

- (i) Réamhrá fiúntach ina dtráchtar ar chúlra an cháis agus/nó ina leagtar síos na téarmaí agus ina mínítear an cur chuige;
- (ii) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (iii) Gné a bhaineann le topaic/ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (iv) Pointe mar chuid d'argóint nó plé agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (v) Míniú ar choincheap nó ar théarma, agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (vi) Má tá roinnt ráitis shuntasacha fhiúntacha ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchtairacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (vii) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = uasmhéid 4 mharc)

Nuair atá an freagra roinnte ina ailt nó a gcomhionann ag an scrúdaitheoir, bronnfar marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Sármhaith: 11-12 mharc	Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchtairachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 marc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta / ar éigin é á chur i láthair
Lag: 0-2 mharc	Gan tábhacht / Gan baint le hábhar / botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG)

Agus marcanna MG á mbronnadh, tabharfaidh an scrúdaitheoir san áireamh cé chomh maith agus a láimhseálann an t-iarrthóir an cheist a cuireadh. Beidh an tábla grádúcháin seo a leanas i bhfeidhm:

Sármhaith: 14-16 mharc
Go han-mhaith: 11-13 mharc
Go maith: 6-10 marc
Réasúnta: 4-5 mharc
Go lag: 2-3 mharc
Go han-lag: 0-1 mharc

Agus marcanna MG á mbronnadh, níor cheart go mbeadh an scrúdaitheoir ag súil le freagraí is iomláine ná 40% i gcomparáid leis na freagraí ar na ceisteanna níos faide maidir le topaicí i Roinn 2 agus Roinn 3.

Leantar den phrionsabal seo maidir le marcáil de réir an ailt (MC agus MG) síos trí Roinn 2 agus Roinn 3. Bíonn marcanna MC agus marcanna MG i gcóimheas 60/40 le chéile ar feadh an scrúdpháipéir ar fad.

Roinn 2: ÉIRE (200 marc) agus

Roinn 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR (100 marc)

Éilítear ar an iarrthóir i Roinn 2 agus i Roinn 3 freagra a thabhairt mar gheall ar cheist staire. Marcáiltear na freagraí faoi dhá cheannteideal:

Marc Carnach (MC) maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste mar a cuireadh í.

Uasmhéid MC = 60 marc.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) maidir le feabhas an fhreagra ina iomláine i gcomhthéacs na ceiste a cuireadh.

Uasmhéid MG = 40 marc.

An freagra a mharcáil

Agus an freagra á mharcáil, beidh dearcadh oscailte ag an scrúdaitheoir ag déileáil leis an ábhar, maidir leis an réimse freagraí inghlactha a bhféadfaí bheith ag súil leo ó iarrthóir ar an leibhéal seo agus beidh tuiscint ag an scrúdaitheoir ar scóip an eolais agus na scileanna staire a éilítear faoin siollabas. Roinnfidh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hait:

- (i) Réamhrá fiúntach ina dtráchtar ar chúlra an cháis agus/nó ina leagtar síos na téarmaí agus ina mínítear an cur chuige;
- (ii) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (iii) Gné a bhaineann le topaic/ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (iv) Pointe mar chuid d'argóint nó plé agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (v) Míniú ar choincheap nó ar théarma, agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (vi) Má tá roinnt ráitis shuntasacha fhiúntacha ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (vii) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimriú nach bhfuil ann ach athrá = uasmhéid 4 mharc)

Bronnfaidh an scrúdaitheoir marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Marc Carnach (MC) (Uasmhéid = 60 marc)

Sármhaith: 11-12 mharc	Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchttaireachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 marc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta/ar éigin é á chur i láthair
Lag: 0-2 mharc	Gan tábhacht / Gan baint le hábhar / botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) (Uasmhéid = 40 marc)

Sármhaith: 34-40 marc	Sármhaith sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, go háirithe sa chás go léirítear foghlaim mhionghéar, léitheoireacht leathanréimseach, cumas anailíse nó tráchttaireacht fhorleiththeadach.
Go han-mhaith: 28-33 marc	Go han-mhaith – ach gan é a bheith sármhaith – sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, i.e. cruinn agus cuimsitheach.
Go maith: 22-27 marc	Ar chaighdeán maith ó thaobh an chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, ach gan é a bheith eisceachtúil maidir leis an eolas ná an tráchttaireacht a chuirtear ar fáil.
Réasúnta: 16-21 marc	Iarracht réasúnta an cheist a cuireadh a fhreagairt, ach lochtanna sonracha air, m.sh: tráchttaireacht neamhiomlán, sonraí nach mbaineann le hábhar, míchruinneas ó thaobh fíricí.
Go lag: 10-15 mharc	Go dona sa mhéid agus go dteipeann ar an iarrthóir an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt, ach fiúntas áirithe leis ina dhiaidh sin féin.
Go han-lag: 0-9 marc	Freagra an-dona nach bhfuil ann, ar an gcuid is fearr de, ach blúiríní eolais.

Agus marcanna MG á mbronnadh, déanfaidh an scrúdaitheoir feabhas an fhreagra a mheas agus na gnéithe seo a leanas á dtabhairt san áireamh de réir mar is cuí:

- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas anailís a dhéanamh ar na nithe a bhaineann leis an gceist a cuireadh (i.e. níos mó ná tuairisc reacaireachta sa fhreagra)?
- Cé chomh maith is a láimhseáil an t-iarrthóir an fhianaise a bhaineann le hábhar a chuireann bonn iontaofa faoina c(h)uid anailíse?
- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas cúis a chur i láthair agus a theacht ar lón tátail (i.e. an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt)?

Nótaí maidir le topaicí faoi leith

ROINN 2: ÉIRE ***(200 marc)***

Freagair ceist amháin as **dhá** cheann de na sé thopaic thíos.

Éire: Topaic 1

Éire agus an tAontas, 1815-1870

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (aidhmeanna + cé chomh maith is a d'éirigh le Dónall Ó Conaill iad a bhaint amach)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 2

Gluaiseachtaí ar son leasú polaitíochta agus sóisialta, 1870-1914

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Láidreachtaí + Laigí)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Ceist Uladh + conas a tháinig an tAontachas chun cinn)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 3

Ar thóir an fhlaithis agus tionchar na críochdheighilte, 1912-1949

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

NÓTA: Cén tábhacht a bhain le...?

Smaoinigh ar an méid sin agus MC agus MG á bhronnadh

4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 4

Diaspóra na hÉireann, 1840-1966

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 5

An pholaitíocht agus an tsochaí i dTuaisceart Éireann, 1949-1993

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

NÓTA: Cén tábhacht a bhain le...?

Smaoinigh ar an méid sin agus MC agus MG á bhronnadh

3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 6

An rialtas, an geilleagar agus an tsochaí i bPoblacht na hÉireann, 1949-1989

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: BEIRT atá i gceist anseo (Lemass + Lynch)
Mura dtugtar ach DUINE AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

ROINN 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR
(100 marc)

Freagair ceist amháin as **ceann amháin** de na cúig thopaic thíos.

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 1

An náisiúnachas agus foirmiú stát san Eoraip, 1815-1871

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Cén fáth ar tharla an Réabhlóid? + Cén fáth ar theip uirthi?)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 2
Náisiúntáit agus teannas idirnáisiúnta, 1871-1920

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 3
Deachtóireacht agus daonlathas san Eoraip, 1920-1945

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: **Cé chomh mór** agus a bhí an polasaí sin **freagrach as...**?
Smaoinigh ar an méid sin agus MC agus MG á bhronnadh
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 4
Easaontas agus ath-ailíniú san Eoraip, 1945-1992

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Cén fáth? + Cé chomh mór?)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 6
Na Stáit Aontaithe agus an domhan, 1945-1989

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
Níor cheart an freagra a bhunú ach ar uachtarán **amháin**
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (dul chun cinn + dul ar gcúl)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACHT 2012

SCÉIM MHARCÁLA

STAIR

AN LUATH-AOIS

ARDLEIBHÉAL

TUARASCÁIL AR AN STAIDÉAR TAIGHDE (TST)

(100 marc)

LÉITEAR AN tIOMLÁN SULA MARCÁILTEAR AON NÍ!

PLEAN IMLÍNEACH (15 mharc)

Foinsí a lua = 6 mharc

Gnéithe eile = 9 marc

Foinsí a lua

Iarrtar trí fhoinsé chuí a lua.

Gach foinse chuí a lua go cruinn = 2 mharc

Údar + teideal amháin = 1 mharc

Mír eolais eile sa bhreis air sin mar fhianaise (m.sh. foilsitheoir, dáta) = 1 mharc

2 mharc x 3 = uasmhéid 6 mharc maidir le 3 fhoinsé

N.B. 'Ní ghlacfar le gnáth-théacsleabhair scoile mar fhoinsí oiriúnacha chun críche staidéir thaighde.'
RO/CNCM *Treoirlínte*, lch 14.

An t-ábhar staidéir atá molta a shainiú agus bunús a thabhairt dó, ag sonrú na n-aidhmeanna agus an chuir chuige atá i gceist.

An leagann an t-iarrthóir amach go soiléir an t-ábhar a bhfuil sé i gceist staidéar a dhéanamh air agus an chúis go ndéantar? An leagann an t-iarrthóir amach na haidhmeanna leis an staidéar agus an chaoi ar dóigh go mbainfear amach iad?

Maidir le gach ceann de na trí chritéar, cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Sainiú agus bunús

(uasmhéid = 3 mharc)

Aidhmeanna a shonrú

(uasmhéid = 3 mharc)

Cur chuige a shonrú

(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3

Go maith = 2

Réasúnta = 1

Go han-mhaith = 3

Go maith = 2

Réasúnta = 1

Go han-mhaith = 3

Go maith = 2

Réasúnta = 1

MEASTÓIREACHT AR NA FOINSÍ (25 marc)

Tagairt a dhéanamh do láidreachtaí agus/nó laigí na bhfoinsí agus léargas a thabhairt ar an mbaint atá ag na foinsí leis an ábhar.

Cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Tagairt do na TRÍ fhoinse GO LÉIR

sármhaith = 22-25 marc
go han-mhaith = 17-21 marc
go maith = 13-16 mharc
réasúnta = 9-12 mharc
go lag = 0-8 marc

Gan ann ach tagairt do DHÁ fhoinse

sármhaith = 15-17 marc
go han-mhaith = 12-14 mharc
go maith = 9-11 mharc
réasúnta = 6-8 marc
go lag = 0-5 mharc

Gan ann ach tagairt d'fhoinse AMHÁIN

sármhaith = 8-9 marc
go han-mhaith = 6-7 marc
go maith = 4-5 mharc
réasúnta = 2-3 mharc
go lag = 0-1 mharc

AISTE FHADA (60 marc)

Aiste staire = 50 marc

Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde = 10 marc

Is féidir an t-athbhreithniú ar an bpróiseas taighde a bheith ina chuid shlán den aiste nó is féidir é a chur i láthair mar ghné ar leith den obair.

Ba cheart an aiste staire a mheas mar aonad agus marcanna as 50 a bhronnadh mar seo a leanas:

<i>Eolas ar an stair – 25 marc</i> Críochnúil, cruinn agus ag baint le hábhar an teidil	<i>Sármhaith:</i> 21-25 <i>Go han-mhaith:</i> 16-20 <i>Go maith:</i> 11-15 <i>Réasúnta:</i> 6-10 <i>Go lag:</i> 0-5
<i>Scileanna taighde – 15 mharc – Mar shampla</i> Taighde sách domhain léirithe Úsáid na bhfoinsí Plé cóir cothrom ar na ceisteanna	<i>Sármhaith:</i> 13-15 <i>Go han-mhaith:</i> 10-12 <i>Go maith:</i> 7-9 <i>Réasúnta:</i> 4-6 <i>Go lag:</i> 0-3
<i>Cur i Láthair – 10 marc</i> Litearthacht Léirchruinneas Leagan Amach	<i>Sármhaith:</i> 9-10 <i>Go han-mhaith:</i> 7-8 <i>Go maith:</i> 5-6 <i>Réasúnta:</i> 3-4 <i>Go lag:</i> 0-2

Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde (10 marc)

Is féidir seo a chur i láthair mar chuid ann féin nó mar chuid shlán den aiste.

Ba cheart don scrúdaitheoir an cuntas ar an bpróiseas taighde a mheas ina iomláine, agus marcanna a bhronnadh mar seo a leanas:

Sármhaith: 9-10
Go han-mhaith: 7-8
Go maith: 5-6
Réasúnta: 3-4
Go lag: 0-2

Roinn 1: CEIST DHOICIMÉAD-BHUNAITHE (CDB) (100 marc)

1. Tuiscint (20 marc)

- (a) Ar na Spáinnigh **nó** ar na Spáinnigh agus a lucht tacaíochta 5M
- (b) Trí na seanphribhléidí, na nósanna agus an tsaoirse a bhíodh ag na daoine a thabhairt ar ais dóibh **agus/nó** trí ruaig a chur ar na Spáinnigh an tír a fhágáil 5M
- (c) Cáin deich faoi gcéad ar dhíolacháin de gach sórt 5M
- (d) Dóibh siúd a bhí ina gcónaí ann **agus** do ghnólachtaí faoi úinéireacht eachtrach sa bhaile 5M
(DHÁ ghrúpa = 5M, Grúpa AMHÁIN = 3M)

2. Comparáid (20 marc)

- (a) Aontaíonn an dá dhoiciméad go raibh éifeacht dhíobhálach ag Rí na Spáinne ar an Ísiltír.

Luann Doiciméad A gur lean an Rí de bheith ag cloí agus ag scriosadh mhuintir na hÍsiltíre. Rinne saighdiúirí ceannairceacha Spáinneacha bagairt ar thiarnaí agus ar bhailte móra agus ghlac siad seilbh ar mhórán áiteanna le láimh láidir, á robáil agus á ndó go talamh. Bhí rialtoa na hÍsiltír dian agus uaibhreach.

Luann Doiciméad B go raibh droch-cháil ar ionadaí an rí, Diúc d'Alva, mar gheall ar cé chomh géar agus chomh crua is a bhí sé. Ghearr sé cánacha, rud a d'fhág geilleagar na hÍsiltíre i mbaol. Rinne saighdiúirí Spáinneacha scrios ar Antuairp agus dochar nach féidir cur síos air dóibh siúd a bhí ina gcónaí ann agus do ghnólachtaí faoi úinéireacht eachtrach a bhí lonnaithe ansin. Dhiúltaigh na hEastáit Ghinearálta aitheantas a thabhairt don Rí agus chuir siad an milleán air as an uafás.

I ndoiciméad A tugtar 'A Mhórgacht' le meas ar rí na Spáinne agus tugann na daoine géillsinigh bhochta orthu féin. Ach i ndoiciméad B tugann na baill de na hEastáit Ghinearálta a ndroim don rí agus cinnte ní aithneoidís rí na Spáinne.

Marcáiltear ar scála aistritheach as 10:

Sármhaith = 9-10 marc Go han-mhaith = 7-8 marc Go maith = 5-6 mharc

Réasúnta = 3-4 mharc Lag = 0-2 mharc 10M

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = Uasmhéid 5M

- (b) Aontaíonn an dá dhoiciméad go raibh éifeacht dhíobhálach ag na saighdiúirí Spáinneacha ar an Ísiltír

Luann Doiciméad A go ndearna na saighdiúirí Spáinneacha bagairt ar thiarnaí agus ar bhailte, gur ghlac siad seilbh ar mhórán áiteanna le láimh láidir, á robáil agus á ndó go talamh.

Luann Doiciméad B go ndearna saighdiúirí Spáinneacha scrios ar Antuairp agus dochar nach féidir cur síos air dóibh siúd a bhí ina gcónaí ann agus do ghnólachtaí faoi úinéireacht eachtrach a bhí lonnaithe ansin. Bítear ag súil le hathrá ó fhreagra 2(a) agus glactar leis

Marcáiltear ar scála aistritheach as 10:

Sármhaith = 9-10 marc Go han-mhaith = 7-8 marc Go maith = 5-6 mharc

Réasúnta = 3-4 mharc Lag = 0-2 mharc

10M

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = Uasmhéid 5M

3. *Criticeas* (20 marc)

- (a) Cuireann Doiciméad A argóint i gcion go raibh tábhacht le trádáil agus rachmas don tír agus go raibh rachmas sa todhchaí ag brath ar na seanphribhléidí, ar na nósanna agus ar an tsaoirse a bhíodh acu.

Cuireann Doiciméad B argóint níos treise fós i gcion. Thug Diúc Alva cáin nua isteach le láimh láidir rud a bhagair scrios a dhéanamh ar gheilleagar tíre a bhí rathúil tráth. Bhí leas na tíre ag brath ar thrádáil agus ar dhéantús. Nuair a rinneadh scrios ar Antuairp rinneadh dochar do na gnólachtaí rathúla faoi úinéireacht eachtrach sa chathair.

Marcáiltear ar scála aistritheach as 10:

Sármhaith = 9-10 marc Go han-mhaith = 7-8 marc Go maith = 5-6 mharc

Réasúnta = 3-4 mharc Lag = 0-2 mharc 10M

- (b) Léiríonn Doiciméad A agus B araon mothú aontachta ina measc siúd a bhí i gcoinne riail na Spáinne.

Luann Doiciméad A gur tháinig áiritheoirí na hÍsiltíre ar fad le chéile i gcumann buan síochána agus gur tháinig siad ar aontú. Anuas air sin, dréachtaíodh an conradh idir prealáidí, na huaisle, na bailte agus na stáit agus léiríonn sé sin go raibh mothú aontachta idir na haicmí go léir.

Léiríonn Doiciméad B go raibh mothú aontachta ina measc siúd i gcoinne na Spáinne mar luann sé go ndearna na cúigí go léir – ina gceann agus ina gceann agus le chéile – agóid in aghaidh na cánach nua. Dearbhaímid [na hEastáit Ghinearálta] leis seo go bhfuilimid tar éis a chinneadh gan aitheantas a

thabhairt do Rí na Spáinne – léirítear leis sin aontacht na gCúigí in Acht an tSéanta.

Marcáiltear ar scála aistritheach as 10:

Sármhaith = 9-10 marc	Go han-mhaith = 7-8 marc	Go maith = 5-6 mharc
Réasúnta = 3-4 mharc	Lag = 0-2 mharc	10M

4. Comhthéacsúchán (40 marc)

Tosaítear, le ceist 4, ar mharcáil de réir an ailt.

Marc Carnach = Uasmhéid 24 marc **Meastóireacht Ghinearálta** = Uasmhéid 16 mharc

Marc Carnach (MC)

Marcanna iad seo a bhronntar maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste a cuireadh.

Roinnfídh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hailt.

Tharlódh alt nó comhionann ailt ar cheann acu seo a leanas:

- (viii) Réamhrá fiúntach ina dtráchtar ar chúlra an cháis agus/nó ina leagtar síos na téarmaí agus ina mínítear an cur chuige;
- (ix) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (x) Gné a bhaineann le topaic/ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (xi) Pointe mar chuid d'argóint nó plé agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (xii) Míniú ar choincheap nó ar théarma, agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (xiii) Má tá roinnt ráitis shuntasacha fhiúntacha ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (xiv) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = uasmhéid 4 mharc)

Nuair atá an freagra roinnte ina ailt nó a gcomhionann ag an scrúdaitheoir, bronnfar marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Sármhaith: 11-12 mharc	Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchttaireachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 marc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta / ar éigin é á chur i láthair
Lag: 0-2 mharc	Gan tábhacht / Gan baint le hábhar / botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG)

Agus marcanna MG á mbronnadh, tabharfaidh an scrúdaitheoir san áireamh cé chomh maith agus a láimhseálann an t-iarrthóir an cheist a cuireadh. Beidh an tábla grádúcháin seo a leanas i bhfeidhm:

Sármhaith: 14-16 mharc

Go han-mhaith: 11-13 mharc

Go maith: 6-10 marc

Réasúnta: 4-5 mharc

Go lag: 2-3 mharc

Go han-lag: 0-1 mharc

Agus marcanna MG á mbronnadh, níor cheart go mbeadh an scrúdaitheoir ag súil le freagraí is iomláine ná 40% i gcomparáid leis na freagraí ar na ceistanna níos faide maidir le topaicí i Roinn 2 agus Roinn 3.

Leantar den phrionsabal seo maidir le marcáil de réir an ailt (MC agus MG) síos trí Roinn 2 agus Roinn 3. Bíonn marcanna MC agus marcanna MG i gcóimheas 60/40 le chéile ar feadh an scrúdpháipéir ar fad.

Roinn 2: ÉIRE (200 marc) agus

Roinn 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR (100 marc)

Éilítear ar an iarrthóir i Roinn 2 agus i Roinn 3 freagra a thabhairt mar gheall ar cheist staire. Marcáiltear na freagraí faoi dhá cheannuideal:

Marc Carnach (MC) maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste mar a cuireadh í.

Uasmhéid MC = 60 marc.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) maidir le feabhas an fhreagra ina iomláine i gcomhthéacs na ceiste a cuireadh.

Uasmhéid MG = 40 marc.

An freagra a mharcáil

Agus an freagra á mharcáil, beidh dearcadh oscailte ag an scrúdaitheoir ag déileáil leis an ábhar, maidir leis an réimse freagraí inghlactha a bhféadfaí bheith ag súil leo ó iarrthóir ar an leibhéal seo agus beidh tuiscint ag an scrúdaitheoir ar scóip an eolais agus na scileanna staire a éilítear faoin siollabas. Roinnfidh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hailt:

- (viii) Réamhrá fiúntach ina dtráchtar ar chúlra an cháis agus/nó ina leagtar síos na téarmaí agus ina mínítear an cur chuige;
- (ix) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;

- (x) Gné a bhaineann le topaic/ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (xi) Pointe mar chuid d'argóint nó plé agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (xii) Míniú ar choincheap nó ar théarma, agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (xiii) Má tá roinnt ráitis shuntasacha fhiúntacha ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (xiv) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimriú nach bhfuil ann ach athrá = uasmhéid 4 mharc)

Bronnfaidh an scrúdaitheoir marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Marc Carnach (MC) (Uasmhéid = 60 marc)

Sármhaith: 11-12 mharc	Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchttaireachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 marc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta/ar éigin é á chur i láthair
Lag: 0-2 mharc	Gan tábhacht / Gan baint le hábhar / botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) (Uasmhéid = 40 marc)

Sármhaith: 34-40 marc	Sármhaith sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, go háirithe sa chás go léirítear foghlaim mhionghéar, léitheoireacht leathanréimseach, cumas anailíse nó tráchttaireacht fhorleitheadach.
Go han-mhaith: 28-33 marc	Go han-mhaith – ach gan é a bheith sármhaith – sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, i.e. cruinn agus cuimsitheach.
Go maith: 22-27 marc	Ar chaighdeán maith ó thaobh an chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, ach gan é a bheith eisceachtúil maidir leis an eolas ná an tráchttaireacht a chuirtear ar fáil.
Réasúnta: 16-21 marc	Iarracht réasúnta an cheist a cuireadh a fhreagairt, ach lochtanna sonracha air, m.sh: tráchttaireacht neamhiomlán, sonraí nach mbaineann le hábhar, míchruinneas ó thaobh fíricí.
Go lag: 10-15 mharc	Go dona sa mhéid agus go dteipeann ar an iarrthóir an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt, ach fiúntas áirithe leis ina dhiaidh sin féin.
Go han-lag: 0-9 marc	Freagra an-dona nach bhfuil ann, ar an gcuid is fearr de, ach blúiríní eolais.

Agus marcanna MG á mbronnadh, déanfaidh an scrúdaitheoir feabhas an fhreagra a mheas agus na gnéithe seo a leanas á dtabhairt san áireamh de réir mar is cuí:

- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas anailís a dhéanamh ar na nithe a bhaineann leis an gceist a cuireadh (i.e. níos mó ná tuairisc reacaireachta sa fhreagra)?
- Cé chomh maith is a láimhseáil an t-iarrthóir an fhianaise a bhaineann le hábhar a chuireann bonn iontaofa faoina c(h)uid anailíse?
- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas cúis a chur i láthair agus a theacht ar lón tátail (i.e. an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt)?

Nótaí maidir le topaicí faoi leith

ROINN 2: ÉIRE (200 marc)

Freagair ceist amháin as **dhá** cheann de na sé thopaic thíos.

Éire: Topaic 1

Leasú agus Reifirméisean in Éirinn Thúdarach, 1494-1558

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

NÓTA: DHÁ ghné (téarmaí + iarmhairtí)

Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

NÓTA: DHÁ ghné (Cén fáth? + Conas?)

Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

NÓTA: DHÁ ghné (Anraí VIII + Éadbhard VI)

Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

Éire: Topaic 2

Éirí amach agus concas in Éirinn i réimeas Eilíse, 1558-1603

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 3

An ríocht in aghaidh na coilíneachta – an streachailt don lámh in uachtar in Éirinn, 1603-1660

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (nithe ba chúis leis + cé chomh maith agus a léiríonn siad í)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Lováin + na Ceithre Máistrí)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

Éire: Topaic 4

Cinsealachta choilíneachta á bunú, 1660-1715

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 5

An choilíneacht in aghaidh na ríochta – teannas in Éirinn i lár an ochtú haois déag, 1715-1770

1.	Uasmhéid MC	= 60
	Uasmhéid MG	= 40
2.	Uasmhéid MC	= 60
	Uasmhéid MG	= 40
3.	Uasmhéid MC	= 60
	Uasmhéid MG	= 40
4.	Uasmhéid MC	= 60
	Uasmhéid MG	= 40

Éire: Topaic 6

Deireadh na ríochta Éireannaí agus bunú an Aontais, 1770-1815

1.	Uasmhéid MC	= 60
	Uasmhéid MG	= 40
2.	Uasmhéid MC	= 60
	Uasmhéid MG	= 40
3.	Uasmhéid MC	= 60
	Uasmhéid MG	= 40
4.	Uasmhéid MC	= 60
	Uasmhéid MG	= 40

ROINN 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR
(100 marc)

Freagair ceist amháin as **ceann amháin** de na cúig thopaic thíos.

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 1
An Eoraip ón Athbheochan go dtí an Reifirméisean, 1492-1567

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (aidhmeanna + cé chomh mór agus a d'éirigh leis iad a bhaint amach?)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 3
Éiclips na Sean-Eorpa, 1609-1660

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Cén fáth? + Cad iad na hiarmhairtí?)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 4
An Eoraip le linn ré Louis XIV, 1660-1715

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 5
Impireachtaí á mbunú, 1715-1775

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 6
Impireachtaí faoi réabhlóid, 1775-1815

1. Uasmhéid MC = 60
 Uasmhéid MG = 40

2. Uasmhéid MC = 60
 Uasmhéid MG = 40

3. Uasmhéid MC = 60
 Uasmhéid MG = 40

4. Uasmhéid MC = 60
 Uasmhéid MG = 40

